

توصیه های زراعی کشت گندم

کشاورزان عزیز

- ❖ تا حد ممکن از بذرهایی با وزن هزار دانه بالا و درشت برای کاشت در مزرعه بویژه در مزارع تولید بذر استفاده شود.
- ❖ رقم انتخابی باید دارای خواصی مانند تطابق منطقه ای و پرمحصولی و مقاومت نسبت به امراض و نیز کیفیت نانوائی مطلوب بوده و بذر باید با سموم قارچ کش ضدعفونی شده باشد.
- ❖ از ارقام زراعی پر محصول توصیه شده استفاده کنید. برای مناطق شور و لب شور ارقام نارین و شوش و برای سایر مناطق ارقام مناسب عبارتند از چمران -۲، افلاک، مهرگان و برات
- ❖ کشاورز گرامی در ایرانشهر آخرین فرصت کاشت گندم پایان آذر و در مناطق معتدل پایان آبان می باشد
- ❖ هر چه فاصله زمان کشت و اولین آبیاری و تاریخ سبز شدن بیشتر شود میانگین عملکرد نسبی کاهش می یابد
- ❖ آبیاری نوبت دوم برای دستیابی به پتانسیل عملکرد لازم می باشد. این نوبت آبیاری جهت جلوگیری از تنش خشکی اول فصل (پائیز) در زراعت گندم ضروری است. در غیر اینصورت ممکن است تنش به مرحله تشکیل سلولهای بنیادی سنبله که معمولاً در مرحله ۳ تا ۵ برگی گیاه است، اتفاق می افتد.
- ❖ در طول زمان داشت، انجام آبیاری با توجه به شرایط مزرعه در زمان مناسب و با توجه به نوبت های آبیاری لازم بوده و اقدام به آبیاری در مراحل پنجه زنی، ساقه رفتن، سنبله رفتن، گلدهی و شیرینی شدن دانه جهت جلوگیری از کاهش محصول ضروری است.
- ❖ در صورت احتمال وزش بادهای گرم و افزایش دما در زمان دانه بندی اقدام به آبیاری جهت جلوگیری از کاهش محصول ضروری است.
- ❖ اولین نوبت مصرف کود ازته اوره، ۳ تا ۵ برگی و دومی زمان پنجه زنی می باشد. مصرف کود ازته در ایرانشهر قبل از کاشت توصیه نمی شود.
- ❖ قبل از اقدام جهت مبارزه با علف های هرز غلات، باتوجه به مراحل رویش و نوع علف هرز، نوع علف کش خود را با مشورت کارشناسان جهاد کشاورزی انتخاب نمایید.
- ❖ مناسبترین روش حذف علف هرز جو دره و چاودار آبیاری قبل از کشت بمنظور جوانه زنی و سپس شخم یا دیسک می باشد.
- ❖ مبارزه با علف های هرز مزارع غلات با سموم علف کش موجب افزایش محصول و کاهش خسارت می شود.
- ❖ کیفیت سموم مصرفی یکی از عوامل تاثیر گذار در کنار سایر عوامل (مانند کیفیت آب، شرایط آب و هوا...) در کارایی سموم می باشد.
- ❖ قبل از اقدام جهت مبارزه با علفهای هرز غلات با توجه به مراحل رویشی و نوع علف هرز نوع علف کش خود را با مشورت کارشناسان حفظ نباتات انتخاب نمایید.
- ❖ آبیاری مزارع گندم قبل از کشت و شخم پس از سبز شدن علفهای هرز در کنترل علفهای هرز سمج مانند پنیوک بسیار موثر می باشد.
- ❖ برای جلوگیری از خسارت آفت بازدید روزانه مزارع و هماهنگی با کارشناسان حفظ نباتات ضروری است.
- ❖ یکی از راهکارهای مقابله با خشکسالی کشت متناسب با آب مطمئن و استفاده از ارقام مقاوم به خشکی است.
- ❖ با بازدید مستمر از مزارع غلات خود در صورت مشاهده علائم بیماری زنگ زرد باهماهنگی کارشناسان حفظ نباتات جهت پیشگیری از گسترش بیماری، اقدام به سمپاشی در کانون آلودگی نمایید.

- ❖ آن عده از کشاورزانی که از بذر خود مصرفی استفاده می نمایند قطعه ای از مزرعه خود را برای تولید بذر انتخاب و نسبت به پاکسازی آن قطعه از علف های هرز- جو و سایر ارقام گندم اقدام نمایند. این قطعه از نظر مدیریت زراعی (آبیاری و تغذیه و مبارزه با آفات و بیماری ها و علف های هرز) بهتر از سایر قطعات باشد.
- ❖ با توجه به شروع شدن زمان برداشت مهندسان ناظر و سایر همکاران در مدیریت ها و مراکز خدمات نسبت به شرکت در کلاس های آموزشی تنظیمات کمباین و سایر وسایل برداشت اقدام نمایند و بعد از یادگیری مسائل فنی نظارت کامل بر روی کمباین های برداشت داشته باشند و چنان که کمباین عیب فنی دارد بعد از برطرف شدن آن اجازه فعالیت بدهند.
- ❖ در مزارع تولید بذر، برای جلوگیری از اختلاط ارقام مختلف با هم و مخلوط شدن جو و گندم باید بعد از برداشت یک رقم خاص و وارد شدن در قطعه دیگر با رقم متفاوت از رقم قبلی مسیر برداشت در کمباین کاملا تمیز و بعد ادامه کار بدهد (الواتورها- دریچه رابط زیر الواتورها- کاه پرانها) یا می توان حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ متر مربع از مزرعه جدید را برداشت و کمباین را تخلیه کرد و این بذور را برای مصارف غیربذری استفاده کرد و کمباین به برداشت ادامه دهد این عملیات در مزارع بذری گندم برای جلوگیری از مخلوط شدن ارقام حتما انجام شود.
- ❖ موقع حمل و نقل گندم حتما نسبت به درزگیری کامیون های حمل کننده و پوشاندن محصول برای جلوگیری از ریزش و ضایعات اقدام کرد.
- ❖ از علائم برداشت مطلوب توسط کمباین عدم رویت دانه شکسته در مخزن وعدم تکه خوشه ودانه بسیار کم در پی ریز عقب کمباین می باشد.
- ❖ محللول پاشی کودهای پتاسه سبب افزایش مقاومت گیاه به خشکسالی می شود.
- ❖ استفاده بی رویه از سموم و کودهای شیمیایی علاوه بر تولید محصول ناسالم و آلوده کردن محیط زیست (خاک و آب) ضرر اقتصادی نیز در پی دارد. سم مناسب و مقدار مناسب آن، زمان صحیح مبارزه با استفاده از پمپ و آب مناسب و مشورت با کارشناسان و مروجان و مهندسان ناظر و شرکت های خدمات مشاوره ای باعث استفاده بهینه از این مواد می شود. استفاده از کودهای دامی پوسیده- کود سبز و بقایای گیاهی باعث افزایش مواد آلی خاک می شود که در نهایت ذخیره سازی و نگهداری آب در خاک افزایش می یابد
- ❖ امنیت غذایی درگرو صیانت از اراضی کشاورزی است.
- ❖ امروزه کودهای ماکرو در زراعت غلات به طور مرتب مصرف می شود ولی برای به دست آوردن محصول با کیفیت مناسب باید از کودهای میکرو هم استفاده نمود و این مسأله در مورد غلات به خاطر نقش تغذیه ای آن از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است.
- ❖ ازت (N) : باعث افزایش پروتئین دانه ، بهبود کیفیت پخت ، افزایش راندمان آبیاری شده تعداد پنجه ها را افزایش می دهد . در صورت کمبود این عنصر ساقه کوتاه و نازک می شود پنجه زنی گیاه کم شده ، برگها سبز مایل به زرد گشته و خوشه ها کوچک می شوند .
- ❖ فسفر (P) : باعث تکامل دانه ، افزایش عمق نفوذ ریشه و سهولت جذب آب می شود . این عنصر زمان بلوغ و رسیدن محصول را تسریع نموده و باعث می شود گیاه از خشکی که عمدتا با زمان تشکیل دانه همراه است آسیب نبیند . در صورت کمبود فسفر برگها و ساقه سبز مایل به آبی شده و بعد از مدتی برنزه می شود .
- ❖ پتاسیم (K) : مقدار پروتئین دانه و راندمان استفاده از کودهای ازته را افزایش می دهد . میزان سلولز زیاد شده و در نتیجه ورس کاهش می یابد . مقاومت نسبت به آفات و بیماریها نیز افزایش می یابد . اگر گیاه دچار کمبود پتاسیم شود . ساقه ها کوتاه و گیاه لاغر می شود . مقدار دانه کم شده و اندازه آنها کوچک می ماند . برگها به رنگ سبز مایل به خاکستری و یا کمی رنگ پریده می شود و سوختگی لبه و نوک برگ به وجود می آید .
- ❖ منگنز (Mn) : وزن هزار دانه را افزایش می دهد . باعث غنی شدن دانه گندم شده و عملکرد دانه و کاه را افزایش می دهد . در صورت کمبود ، رگه های زرد کم رنگ و نیز لکه های قهوه ای پراکنده ، روی برگ ظاهر می شود .